

sin Formue omtrent over Styr derpaa. Det var det, som gjorde den Mand, der skrev Artiklen, meget ondt, men Kreditorerne havde han ikke nogen Medlidenhed med. Den højtærede Minister har derimod den Opfattelse, at det er Kreditorerne, man skal have Medynk med, og Haandværkerne, der have arbejdet paa Bygningen. Han siger, at selv om man kunde faa Bygningen billigere — idet han udkaster dette Ord, synes han at mene, at man kunde maaske faa den billigere —, vil han advare Landstinget derimod, fordi det vil blive til Skade ikke for Bygherren, men for Kreditorerne og for Haandværkerne. Det forekommer mig ganske uforvarligt at sige slikt. Den højtærede Minister kan dog umuligt lægge Ansvaret paa Rigsdagen for, hvorledes Bygherren har ordnet sig med Haandværkerne og Kreditorerne. Og hvilken Sympati man end kan have med Haandværkerne og Kreditorerne, saa er det dog noget, der er Staten som saadan ganske uvedkommende. Ministeren har her ikke haft andet Hensyn at tage end Hensynet til Staten, og den private Interesse, han her har kastet ind, forekommer det mig ikke berettiget at fordre tagen i Betragtning.

Nu har mit Standpunkt fra første Færd været det, at jeg under ingen Omstændigheder vilde være med til at lade Staten erhverve en Bygning, som er af den Karakter, som her er Tale om, til en Institution som Telegrafvæsenet, naar dette skulde have sin egen Bygning. Jeg synes, at Staten maatte og burde bygge en monumental Bygning, som den kunde være bekendt, og det, at denne Bygning er undergaaet saa mange Forvandlinger, kan ikke have forvandlet den til en Pragtbygning. Først var den, som bekendt, Teater, senere blev den Lejehus, og nu er den bleven forvandlet til Telegrafbygning. Dette minder mig om en bekendt Taskespillerkunst: Taskespilleren tager en høj Silkehat og siger til Publikum: „Mine Damer og Herrer, nu se De, at det er en høj Silkehat; saa er det et blomstrende Rosent træ, og til Slut bliver det en Skaal med maabende Guldfisk.“ Jeg havde det Indtryk, at denne Bygning var Skaalen og den højtærede Trafikminister Guldfisken, som det skulde lykkes at sætte i Berøring med Skaalen. Men jeg har troet, at Staten maatte og skulde tilvejebringe en monumental Bygning, naar den overhovedet skulde have en Bygning for sit Telegrafvæsen. Det er klart, at denne Bygning ikke svarer til det, Staten kunde og skulde

bygge, og det er ikke, som jeg har set, at ærede Medlemmer her i Salen have sagt, et Spørgsmaal, om Bygningen er styg eller smuk, et Spørgsmaal om Smag. Thi en Bygning bygges indvendig fra; det er Øjemedet, der gør Bygningen, og Bygningen bliver forskellig, om den skal være Telegrafbygning, Skole, Kirke, Teater o. s. v. Det maa og skal Staten kræve, at Bygningen svarer til sit Øjemed, saaledes at man ikke har en Bygning, som paa en Gang er Telegrafbygning og Butiksbygning, saa at Telegrafvæsenet er omgivet af Butikker af mere eller mindre prangende Art. Selve Bygningens Karakter har for mig været Hovedspørgsmaalet. Bygningen i Grønnegade har hverken Karakter eller Stil, og hvad den end er, Telegrafbygning er den ikke, selv om Telegrafvæsenet kan indlogeres i den.

Den højtærede Minister mente selv, at Staten ikke havde saa megen Grund til at se paa Beliggenheden, det var de handlendes og næringsdrivendes Interesser, man skulde se paa. Nu har jeg dog opholdt mig i nogle af Udlandets store Byer, men jeg maa sige, at jeg aner ikke, hvor f. Eks. Centraltelegrafstationen er i Paris, jeg har aldrig været der. Jeg antager, det er gaaet andre rejsende som mig, at man ganske naturligt søger til de mange smaa Stationer, der findes rundt omkring i Byen. Naar man taler om den centrale Beliggenhed, maa man huske paa, at København er dog efterhaanden bleven en stor By. For det første er den centrale Beliggenhed vanskelig at afgøre, og dernæst rykker Centrum bestandig andre Steder hen. I Øjeblikket er det tvivlsomt, om ikke Raadhuspladsen er mere centralt beliggende end f. Eks. Grønnegade. Men det forholde sig, som det vil, saa tror jeg ikke paa, at den centrale Beliggenhed er af nogen afgørende Betydning. Og selve de Argumenter, der ere komne frem fra Handelsstanden om, at man helst skulde have sine Telegrammer sendte direkte hen paa Stationen, og at man ikke kan telefonere meget udviklede Handelstelegrammer, synes jeg ikke har nogen Betydning overfor dette, at det for en stor By kommer mere an paa at have saa mange Stationer som muligt end at have en Station liggende paa et Sted, som man tror er centralt.

Den højtærede Minister siger, at han har søgt rundt omkring efter Grunde til Telegrafstationen. Jeg mener at være i det heldige Tilfælde at kunne anvise en Bygning, der rimeligvis lige saa godt som